

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 201/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Mišurom, PhD., advokátom, Kopčianska 3756/10, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 25C/219/2009-439 z 23. októbra 2018 v spojitosti s uznesením č. k. 25C/219/2009-457 z 10. decembra 2018, uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023, uzneseniam Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-25C/219/2009-713 zo 7. februára 2025 a č. k. B1-25C/219/2009-715 zo 7. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 25C/219/2009-439 z 23. októbra 2018 v spojitosti s uznesením č. k. 25C/219/2009-457 z 10. decembra 2018, uznesením okresného súdu č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023 a uznesením mestského súdu č. k. B1-25C/219/2009-713 zo 7. februára 2025. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu mestského súdu č. k. B1-25C/219/2009-715 zo 7. februára 2025 sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, priznať mu finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ sa v konaní vedenom pôvodne na okresnom súde pod sp. zn. 25C/219/2009 domáhal, aby súd uložil žalovanému – Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, zaplatiť mu sumu 150 000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy

za spôsobenú diskrimináciu v súvislosti s priznaním mesačného funkčného príplatku sudcom špeciálneho súdu.

3. Okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok za návrh vo výške 4 566 eur podľa položky 7d písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Sťažovateľ súdny poplatok neuhradil, ale podal návrh na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z dôvodu, že konanie je oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Konajúce súdy rozhodli o nepriznaní oslobodenia.

4. Návrhom z 12. februára 2014 vzal sťažovateľ žalobu v časti o zaplatenie 125 000 eur späť, na základe čoho okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok za návrh vo výške 816 eur, ktorý sťažovateľ uhradil.

5. Okresný súd rozsudkom č. k. 25C/219/2009-399 z 1. júna 2018 žalobu v celom rozsahu zamietol. Proti rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, na základe čoho mu vyšší súdny úradník uznesením č. k. 25C/219/2009-439 z 23. októbra 2018 uložil zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku vo výške 816 eur podľa § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch a položky 7d písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov uvedeného zákona, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť.

6. Okresný súd uznesením č. k. 25C/219/2009-457 z 10. decembra 2018 sťažnosť zamietol, konštatujúc, že v prejednávanej veci nejde o žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, ale predmetom konania je žaloba vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona s náhradou nemajetkovej ujmy.

7. Sťažovateľ podaním zo 4. januára 2019 žalobu v časti 21 900 eur zobral späť. Zároveň poukázal na to, že je nesprávne vyrubený súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku, a preto ho za súčasného právneho stavu nebude uhrádzať.

8. Na odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Co/22/2019-475 z 20. februára 2020 späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil. Vo zvyšku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie. Okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok za dovolanie vo výške 318 eur podľa položky 7d písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov a § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch. Sťažovateľ súdny poplatok uhradil. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Cdo/73/2021 z 21. septembra 2022 dovolanie odmietol.

10. Uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023 bolo zmenené uznesenie okresného súdu z 23. októbra 2018 tak, že sťažovateľovi bolo uložené zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie v zníženej sume 159 eur z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť.

11. Sudca mestského súdu sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. B1-25C/219/2009-713 zo 7. februára 2025 zamietol, čo odôvodnil tým, že súdny poplatok za odvolanie vyrubený uznesením č. k. 25C/219/2009-439 z 23. októbra 2018 bol vyrubený správne, a preto nie je dôvod na jeho zmenu. Uznesenie č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023 napadnuté sťažnosťou nie je

rozhodnutím, ktorým súd vyruboval súdny poplatok, keďže súd týmto rozhodnutím korigoval už vyrubený súdny poplatok v prospech sťažovateľa.

12. Zároveň v ten istý deň sudca mestského súdu uznesením č. k. B1-25C/219/2009-715 zo 7. februára 2025 uznesenie okresného súdu č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023 v celom rozsahu zrušil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Z uvedeného vyplýva, že na podklade postupu súdu prvej inštancie bolo súdne konanie iniciované sťažovateľom spoplatnené v celkovej výške 1 950 eur (816 eur za návrh, 816 eur za odvolanie, 318 eur za dovolanie), na základe čoho sa majetok sťažovateľa bezdôvodne zmenšil, keďže je toho názoru, že konanie zo zákona bolo v čase podania žaloby oslobodené od platenia súdnych poplatkov a v čase podania odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie bol súdny poplatok za odvolanie vyrubený podľa nesprávnej položky prílohy zákona o súdnych poplatkoch, čím bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a vlastníckeho práva.

14. Podľa § 4 ods. 1 písm. j) zákona o súdnych poplatkoch účinného v čase podania žaloby od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Z dôvodovej správy je zrejmé, že zákonodarca nemal vôľu upraviť taxatívne nové podmienky oslobodenia od platenia súdnych poplatkov z dôvodu prijatej novely Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Doslovným výkladom tohto ustanovenia nie je možné sa stotožniť ani s argumentom, že dané ustanovenia sa vzťahovali len na konanie podľa piatej časti piatej hlavy § 250v OSP. Ak by mal zákonodarca úmysel len tieto konania vecne oslobodiť od platenia od súdnych poplatkov, bolo by to v zákone výslovne uvedené, resp. bol by pri danej zákonnej úprave uvedený odkaz v poznámke dotknutého zákona. Sťažovateľ považuje opačný výklad za reštriktívny, brániaci účastníkovi konania na riadny súdny proces.

15. Sťažovateľ poukazuje na to, že ak sa orgán verejnej moci v mene Slovenskej republiky preukázateľne s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 dopustí diskriminácie proti sťažovateľovi, je možné uvažovať o škode proti sťažovateľovi, a preto ide o žalobu o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Ak zákon o súdnych poplatkoch definuje osobitné poplatky zo žalôb, ktoré sú uplatnené podľa antidiskriminačného zákona, to ešte neznamená, že táto úprava je automaticky *lex specialis* voči inej položke sadzobníka súdnych poplatkov. Sťažovateľ ako poplatník sa domáhal svojich nárokov pôvodne v konaní, ktoré bolo v čase podania žaloby zo zákona oslobodené od súdnych poplatkov, resp. v rámci podaného odvolania, resp. dovolania za prijatia už uvedených noviel zákona o súdnych poplatkoch mal byť poplatkovo zaťažovaný podľa položky 7b v nižšej výške, a nie podľa položky 7d písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov.

16. Okresný súd uznesením č. k. 25C/219/2009-439 z 23. októbra 2018 uložil sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 816 eur. Po späťvzatí časti žaloby v rámci odvolacieho konania bolo krajským súdom v tejto časti konanie zastavené. Podľa sťažovateľa takéto späťvzatie je možné charakterizovať nielen ako čiastočné späťvzatie žaloby, ale aj čiastočné späťvzatie odvolania. Vzhľadom na predmet sporu čiastočné späťvzatie odvolania ani nepripadalo do úvahy, keďže predmetom konania bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom

ak by v nejakej časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť, odvolací súd by bol týmto výrokom viazaný a bez ďalšieho by mohol konštatovať, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je dôvodný s poukazom na čiastočnú právoplatnosť rozsudku súdu prvej inštancie, pretože súd prvej inštancie nepriznal tento nárok, nie z dôvodu prehnane uplatnenej výšky, ale z dôvodu, že podľa jeho názoru sťažovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno.

17. Sťažovateľ sa nestotožnil s výkladom súdu prvej inštancie, že podľa § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch ak je podané odvolanie, tak následné späťvzatie žaloby nemá žiaden vplyv na poplatkovú povinnosť poplatníka za podané odvolanie. Takýto výklad je reštriktívny a popiera kogentnosť zákonnej úpravy. Predmetné ustanovenie jasne hovorí, že ak je späťvzatie žaloby urobené pred prvým pojednávaním, poplatník má nárok na vrátenie súdneho poplatku, ak zároveň v tejto časti je konanie zastavené. Sťažovateľ považuje za nesporné, že čiastočné späťvzatie žaloby bolo urobené skôr, ako vec bola predložená odvolaciemu súdu, teda bola splnená podmienka, že tento úkon bol vykonaný pred prvým pojednávaním odvolacieho súdu, pričom konanie v tejto časti bolo odvolacím súdom zastavené. Zákon o súdnych poplatkoch v tomto ustanovení nedefinuje, že späťvzatie žaloby je možné urobiť len pred súdom prvej inštancie a len v tomto prípade je možné uvažovať o vrátení súdneho poplatku. Sťažovateľ sa v dôsledku späťvzatia žaloby po podaní odvolania nedomáhal vrátenia súdneho poplatku za návrh, ale za odvolanie. Tento výklad podporuje aj druhá veta tohto zákonného ustanovenia, že v prípade späťvzatia žaloby vo veciach rozvodu sa vracajú poplatky na oboch inštanciách aj po prvom pojednávaní príslušného súdu.

18. Sťažovateľ namieta nezákonnosť uznesenia č. k. B1-25C/219/2009-715 zo 7. februára 2025, ktorým sudca zrušil uznesenie vyššieho súdneho úradníka č. k. 25C/219/2009-679 z 3. apríla 2023 z vlastného podnetu. Zákon o súdnych poplatkoch v § 14 ods. 1 jasne definuje, kedy o poplatkovej povinnosti rozhoduje vyšší súdny úradník a kedy sudca. Podľa názoru sťažovateľa bola narušená „dvojinštančnosť“ tohto konania, keď o poplatkovej povinnosti rozhodoval sudca bez toho, aby sa sťažovateľ mohol brániť proti takému rozhodnutiu opravným prostriedkom. Pre sťažovateľa je nepochopiteľné a absurdné, ak na jednej strane v ten istý deň sudca rozhodne o podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka tak, že sťažnosť zamietne, teda potvrdí správnosť postupu vyššieho súdneho úradníka, a na druhej strane v novom vlastnom rozhodnutí uvedie, že takéto rozhodnutie nemalo byť ani vydané. Ak sudca mal právny názor, že takéto rozhodnutie nemalo byť ani vydané, mal sa s tým vysporiadať v rámci podanej sťažnosti sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie vlastníckeho práva sťažovateľa uzneseniami okresného súdu a neskôr mestského súdu, ktorými boli sťažovateľovi v dotknutom konaní vyrubené súdne poplatky (za návrh, odvolanie a dovolanie), s ktorých výškou sťažovateľ nesúhlasí.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu z 23. októbra 2018 v sporení s uznesením z 10. decembra 2018:

20. Pokiaľ ide o uznesenie z 23. októbra 2018, ktorým vyšší súdny úradník rozhodol o zaplatení súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp

subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

21. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ predmetné uznesenie napadol sťažnosťou (prostriedok procesnej obrany, pozn.) v rámci súdu prvej inštancie. Sťažovateľ teda využil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodoval sudca, ktorý bol zároveň oprávnený a aj povinný poskytnúť ochranu základným právam alebo slobodám sťažovateľa.

22. Právomoc sudcu rozhodnúť o prostriedku procesnej obrany sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

23. K uzneseniu okresného súdu z 10. decembra 2018, ktorým bola sudcom okresného súdu zmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť bola podaná 11. apríla 2025, teda zjavne po lehote 2 mesiacov od jeho právoplatnosti. Ústavný súd preto konštatuje oneskorenosť ústavnej sťažnosti v časti napádajúcej uznesenie okresného súdu z 10. decembra 2018 a ako takú ju odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu z 3. apríla 2023:

24. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2023 vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorým bol sťažovateľovi znížený vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie, ústavný súd konštatuje, poukazujúc na princíp subsidiarity, na nedostatok svojej právomoci, keďže sťažovateľ aj v tomto prípade využil možnosť napadnúť predmetné rozhodnutie sťažnosťou, o ktorej rozhodol sudca mestského súdu, a preto pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením mestského súdu č. k. B1-25C/219/2009-713 zo 7. februára 2025 a uznesením mestského súdu č. k. B1-25C/219/2009-715 zo 7. februára 2025:

25. K napadnutým uzneseniam mestského súdu s ohľadom na vymedzený predmet konania ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej rozhodovanie o súdnych poplatkoch spravidla nedosahuje ústavnoprávnu intenzitu opodstatňujúcu konštatovanie porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa (z novšej judikatúry napr. II. ÚS 224/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015). Ústavný súd posudzuje problematiku rozhodovania o súdnych poplatkoch zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o poplatkovej povinnosti pristupuje len za celkom výnimočných okolností.

26. Aj postup všeobecných súdov pri vyrubovaní súdnych poplatkov však musí mať zákonný podklad a nemôže byť výsledkom arbitrárneho prístupu či zjavne nesprávneho posúdenia situácie predpisom podústavného práva, ktorým je v tomto prípade zákon o súdnych poplatkoch.

27. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľ namieta správnosť interpretácie a aplikácie podústavnej normy všeobecným súdom, teda namieta právne posúdenie veci, čím stavia ústavný súd do pozície opravného súdu, ktorú však neplní. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o poplatkovej povinnosti iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

28. V prípade sťažovateľa mestský súd uznesením č. k. B1-25C/219/2009-713 najprv rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu, ktorým mu bola znížená poplatková povinnosť za podané odvolanie z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby tak, že jeho sťažnosť zamietol, a následne uznesením č. k. B1-25C/2019/2009-715, postupujúc *ex offi*, totožné uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil, konštatujúc jeho nesprávnosť.

29. Po dôkladnom preskúmaní oboch napadnutých súvisiacich uznesení mestského súdu ústavný súd konštatuje, že mestský súd sa v prípade sťažovateľa nedopustil extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania (súdnom poplatku), ktoré by predstavovalo porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

30. Sťažovateľ predovšetkým nesúhlasí s posúdením charakteru nároku uplatneného v žalobe ako nároku, ktorým sa domáhal ochrany svojich práv vo veci súvisiacej s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, od ktorého posúdenia sa odvíjala i aplikácia príslušnej položky sadzobníka pri vyrubovaní súdneho poplatku (teda aj výška súdneho poplatku) za podané odvolanie, keďže namieta, že v jeho právnej veci išlo o žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej moci, ktorá sa spoplatňuje podľa odlišnej položky sadzobníka súdnych poplatkov, resp. v rozhodnom čase išlo o konanie oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Ústavný súd za daných okolností, poukazujúc najmä na samotný žalobný návrh sťažovateľa, meritórne rozhodnutia v danej veci, ako aj svoje právne závery v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 272/2023 z 25. mája 2013, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania ústavnosti meritórnych rozhodnutí vydaných súdmi v jeho právnej veci (charakter uplatneného nároku nebol nijako spochybnený), nemá pochybnosti, že v prípade sťažovateľa ide rozhodovanie o tzv. antidiskriminačnej žalobe pri odmeňovaní sudcov všeobecných súdov, teda súdny poplatok bol vyrubený podľa správnej položky sadzobníka súdnych poplatkov.

31. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na právne závery ústavného súdu uvedené v náleze sp. zn. IV. ÚS 63/2019 z 21. mája 2019 (poplatkové povinnosti musia byť stanovené jasne a jednoznačne, inak ústavne konformnému výkladu zákona zodpovedá záver rešpektujúci zásadu v pochybnostiach v prospech poplatníka), tieto sú v právnej veci sťažovateľa neaplikovateľné, keďže v predmetnom náleze išlo o situáciu, keď bol súdny poplatok dorubený po postúpení z upomínacieho konania napriek absencii relevantného zákonného ustanovenia v zákone o súdnych poplatkoch, čo nie je prípad sťažovateľa, keďže zákon o súdnych poplatkoch priamo upravuje výšku súdneho poplatku za tzv. antidiskriminačnú žalobu.

32. Napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka bol súdny poplatok sťažovateľovi znížený z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, ktorá sa týkala uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy, nie samotnej podstaty žalobného nároku. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal zníženia, resp. úplného zrušenia mu uloženej poplatkovej povinnosti. Sudca mestského súdu jeho sťažnosť zamietol, konštatujúc správnosť pôvodne vyrubenej výšky súdneho poplatku. Uvedené konštatovanie je

v súlade s chápaním sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka ako prostriedku procesnej obrany a tiež v súlade so zákazom *reformationis in peius* (zákaz zmeny k horšiemu). V opačnom prípade by dôsledkom zrušenia napadnutého uznesenia na základe sťažnosti sťažovateľa (v rozpore s už uvedeným) bolo zhoršenie jeho postavenia, keďže by platila jeho poplatková povinnosť vo vyššej sume založená uznesením z 23. októbra 2018.

33. Následne sudca mestského súdu pristúpil k vydaniu druhého uznesenia, ktorým *ex offio* zrušil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom o znížení poplatkovej povinnosti sťažovateľa, konštatujúc, že ide o nesprávne rozhodnutie vydané na základe nesprávnej právnej úvahy, ktorá nemá oporu v zákone. Zo zákona o súdnych poplatkoch nevyplýva oprávnenie súdu meniť právoplatné rozhodnutie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie, ak odvolateľ vezme žalobu späť po vyrubení tohto poplatku v odvolacom konaní. Vyšší súdny úradník v odôvodnení ďalej nesprávne skonštatoval, že vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby bol sťažovateľovi súdny poplatok za odvolanie vyrubený nesprávne. Toto konštatovanie sa nezakladá na pravde. Naopak, uznesenie č. k. 25C/219/2009-679 (správne č. k. 25C/219/2009-439, pozn.) je správne, riadne odôvodnené, so správnym poukazom na ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch. Sťažovateľovi podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch, a preto súd súdny poplatok správne vyrubil. Skutočnosť, že sťažovateľ vzal čiastočne späť žalobu po právoplatnom vyrubení súdneho poplatku za odvolanie, nemá žiadny vplyv na zákonnosť alebo správnosť tohto uznesenia. Keďže sťažovateľ odvolanie nevzal späť, a to ani len čiastočne, nevznikol mu ani nárok na vrátenie kráteného súdneho poplatku za odvolanie podľa § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Mestský súd poukázal na rozdiel medzi späťvzatím žaloby a späťvzatím odvolania, pričom sťažovateľ vzal čiastočne späť žalobu. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta predovšetkým porušenie princípu dvojinstančnosti konania, keďže rozhodoval priamo sudca mestského súdu.

34. Ústavný súd sa obdobnou procesnou situáciou zaoberal v náleze č. k. I. ÚS 502/2019-40 z 26. mája 2020, v ktorom preskúmaval rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré vydal sudca namiesto vyššieho súdneho úradníka. Vo vzťahu k námietke porušenia princípu dvojinstančnosti konania ústavný súd poukázal na právne závery vyplývajúce z jeho uznesenia č. k. PL. ÚS 10/2019-11 z 30. januára 2019, podľa ktorých toto ustanovenie nemožno vykladať príliš formalisticky. Nemožno totiž *a priori* vylúčiť, že by o výške náhrady trov konania nemohol rozhodnúť aj sudca. Môže to vyplývať napríklad z personálneho obsadenia okresného súdu, keď na súde nebude pôsobiť žiaden vyšší súdny úradník, alebo v prípade, že sa poverenie na rozhodovanie o výške náhrady trov konkrétnemu vyššiemu súdnemu úradníkovi neuvedie do rozvrhu práce. Napriek kogentnosti ustanovenia § 262 ods. 2 CSP takéto rozhodnutie sudcu spĺňa všetky atribúty súdneho rozhodnutia. Problém vzniká v tom, že proti rozhodnutiu sudcu o výške náhrady trov konania nie je prípustné odvolanie (§ 357 CSP *a contrario*). Avšak z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinstančné s výnimkou vecí trestných, pri ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatoval, že iba to, že v danej veci rozhodol sudca, a nie vyšší súdny úradník, nemôže samo osebe spôsobiť zásah do ústavných práv sťažovateľa, pretože dvojinstančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného konania.

35. Závery spomínaného nálezu sú plne aplikovateľné aj vo vzťahu k námietke nemožnosti podať sťažnosť proti rozhodnutiu sudcu o súdnom poplatku. V preskúvanom prípade je navyše relevantná aj existencia osobitného procesného postupu podľa § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého je možné nesprávne rozhodnutia o poplatkoch aj bez návrhu zmeniť alebo zrušiť a tento procesný postup bol aplikovaný práve vo veci sťažovateľa.

36. Právny názor mestského súdu je v predmetnom uznesení vysvetlený síce stručne, no z pohľadu ústavného súdu dostatočne jasne a ústavne udržateľne, vysporiadavajúc sa s okolnosťami danej veci, ktoré ho viedli k záveru, že uznesenie o znížení súdneho poplatku je nesprávne, keďže čiastočné späťvzatie žaloby po právoplatnom vyrubení súdneho poplatku v odvolacom konaní nespôsobuje vznik nároku na vrátenie súdneho poplatku. Nie je úlohou ústavného súdu usmerňovať vývoj judikatúry všeobecných súdov z hľadiska správnosti výkladu a uplatňovania zákonov (za podmienky rešpektovania jeho ústavnej konformity) alebo zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (napr. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05), teda v právnej veci sťažovateľa vyriešiť otázku, či čiastočné späťvzatie žaloby v odvolacom konaní vedie k zníženiu vyrubeneho súdneho poplatku za podané odvolanie. Táto úloha je zákonom zverená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý tak môže urobiť aj prostredníctvom stanovísk k zjednocovaniu výkladu (mimoprocesne). Sťažovateľ v sťažnosti na podporu svojej argumentácie nepoukázal na žiadne rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých by súdy v obdobnej veci postupovali/rozhodovali odlišne.

37. Napokon z predložených príloh vyplýva, že nezaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie nespôsobilo zastavenie odvolacieho konania (okrem časti, v ktorej vzal sťažovateľ žalobu späť), ale odvolací súd sa odvolaním sťažovateľa meritórne zaoberal a vo veci rozhodol potvrdzujúcim rozsudkom. Súdna ochrana, ktorej sa sťažovateľ domáha, mu tak bola poskytnutá na všetkých inštanciách všeobecného súdnictva vrátane dovolacieho súdu. Za daných okolností právne riešenie poplatkovej povinnosti mestským súdom možno hodnotiť ako spravodlivé.

38. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

39. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutými uzneseniami mestského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

40. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením mestského súdu č. k. B1-25C/219/2009-713 zo 7. februára 2025 ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie sťažovateľ namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu